

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A MAGYAR DOHÁNY-NAGYÁRUSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztő:

Dr. KADELBERG IGNÁCZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek,
— — valamint a kéziratok küldendők. — —

TARTALOM: Kulisza titkok. A szövetségről. Vegyeshírek. Ajánlati hirdetés.

Kulisza titkok.

Írta: dr. Kadelburg Ignác.

A laudatores temporis acti naivjai közé nem tartozunk; osztrák intézmények dicséretében pedig fukarkodunk. Nagy lehet hát a mi bánatunk, ha elmúlt idők dicséretét zengjük és osztrák intézménynek nyújtjuk a dicséret pálmáját.

Osztrákok sütötték ki rosszul, mi átvettük. Ilyen a sok közt a dohányegyedárúság is. Az írott malaszt, hát ugyanaz itt is, ott is. De az írott szabályba a gyakorlat önt életet — nézzük hát, milyen a gyakorlat a Lajtán túl és a Lajtán innen. Az alábbiak világosan mutatják, hogy amott altruisztikus, humánus — itt egoisztikus, ugyszólván barbár; ott in bonum magyaráznak, — itt in malum; ott enyhítik az írott szabályt — itt sulyosbbitják.

Átadom a szót nálamnál hivatottabbnak; egy kapacitásnak a dohányegyedárúság terén, kinek nem hivatalból, hanem természetből van esze . . . Természetesen nem nálunk működik . . .

Igy szólott ez e sorok irójához: „mi (osztrákok) arra fektetünk sulyt, hogy minden dohányárusnak tisztéséges megélhetést biztosítsunk, mert tudjuk, hogy csak sorsukkal megelégedett emberek lehetnek jó munkásai az államnak; nézzen szét és látni fogja, hogy egyrészt meg vannak a dohányárusnak a lényeges feltételei a tisztéséges existenciához, másrészt szívvel-lélekkel dolgoznak a dohányegyedárúságnak az övéikkel közös érdekeiért. Külsőleg szemébe fog ötleni mindjárt,

hogy az egyes dohányárudák egymástól oly nagy távolságokban vannak, hogy minden egyesnek nagy rayon-ja már biztosítja a nagy forgalmat. És a mi nagy árudák a t illeti, ez a cél vezet minket ott ép úgy, mint itt és hogy mily gondját viseljük mi magunk a nagyárusnak, azt legjobban az mutatja, hogy mi minden alkalommal óva intünk oly ajánlatok beadásától, melyek tulságos kis províziót kérnek és saját hatáskörünkben is mindent elkövetünk ennek meggátlására.“

Ime egy férfiú szavai, ki úgy cselekszik, a hogy beszél, ki érti dolgát, feladata magaslatán áll. Szavai arany-igazságát mindenki tapasztalhatja, szemével ellenőrizheti.

És nálunk? Itt minden lehető módon zaklatják és megrövidítik a dohányárust — mintha a rabszolgaság meg sem szüntettetett volna. Ám jönnek más idők.

Egy aktuális kérdésről is van mondani valóm. A ládák ról van szó Toujours perdrix.

Jóval egy évtizeddel ezelőtt kapták magukat itt, a mi egyedárúságunknál és kijelentették, hogy ők bizony szakítanak az egyedárúságnak a ládáról szóló intézkedésével. Fogták magukat, felutaztak Bécsbe a testvéregyedárúsághoz és fait accompli elé akarták őket állítani. Ám ott az igazság győzött; ott alaposan lefújták a nagy reformot; decidáltan kijelentették: „hogy a ládák visszavétele ép oly régi intézkedés, mint a milyen maga az egyedárúság, szorosan összefügg azzal, és úgy beleékelődik az egyedárúság intézke-

déseibe, hogy nélküle azok nem teljesek — különben pedig a visszavétel beszüntetése igazságtalanság állampolgárokkal szemben“. Ez ott ma is a vélemény és ez nem is lesz ott másképp soha; ezt határozottan tudom legkompetensebb forrásból. No és hát ök is csak konyitanak a dohánymonopoliumhoz?

A fenti lefuvás nem használt. Nálunk életbelépett az igazságtalan intézkedés és hogy nemcsak hallgatólag tűrni, hanem egyelőre kifejezetten fenntartani kívánják, arra példa az a maga kezdetleges okoskodásával kőkorszakbeli végzés, melyet csak az imént főztek ki.

Nézzük, hogy áll ez a ládakérdés a többi államokban, melyek dohánygyedárusággal bírnak?

Ausztriáról im szoltunk. Franciaországban hasonló a helyzet, mint Ausztriában; ott különben is biztos és jó üzlet minden bureaux du tabac. Így van ez a Pirenäi félszigeten is. Olaszországban minden dohánygyáros a saját ládáiban szállítja az árut. Többi európai állam pedig az Ausztriával hasonló intézkedéssel bír. Még a Balkán államoké se „balkánok“ anyira, mint a mi egyedáruságunk.

A miénkkel hasonló intézkedésre egyes bátor utazók csak a zulukaffereknél, patagonoknál és sosenoknál találtak. Ugy látszik, mi ezektől vettük át; számos dohánygyedárusági gyakorlatunkat azonban bátran átvehetik tőlünk az említett kulturnépek:

Érdekes, hogy a mikor az a ládaúkaz kibocsátatott, akkor az addig saját kezelésben gyártott ládak gyártása vállalkozókra bízott. Ez is egyedül álló intézkedés, mely egyrészt anyagi kára az államnak, másrészt a dohánygyárosokkal szemben újabb igazságtalanságokat statuált: t. i. az osztályozás ma önkényesen, igazságtalanul történik. Máshol az ilyen botrány ki van zárva. Vajjon ezt se lehet orvosolni, jó urak?

Az a humanizmus, mely az egész osztrák dohánygyedáruságot áthatja, egyenlően javára van trafikosnak és gyári munkásnak. Utóbbiak helyzete hasonlíthatatlanul jobb a mieinkénél. Jobb fizetés, olesó nép-konyha a gyárban, rövidebb munka.

Ennyit mutatóba. Ha nem elég, szolgálhatok még. De ennyiből is kiviláglik az a szégyenletes kontraszt, mely az osztrák dohánygyedáruság humanizmusát és vele magas koncepcióját a miénk kisszerű zsgoriságával, kapzsiságával, mely nemcsak az állam munkásai nyomorára, de az állambháztartás kárára is vezet, sajnosan állítja szembe. Feltűnik ama tátongó űr, mely az igazságosságot a mi egyedáruságunktól elválasztja.

Hosszú évek során át nem szüntünk meg hangoztatni a mi dohánygyedáruságunk ezer anomáliáját, hibáját, igazságtalanságát, barbarizmusát. E mellett a legmesszebmenő jóakarattal vezetett, elismertük mindig dohányjövédékünk személyi és anyagi kiválóságait. De azt remélhettük joggal, hogy szavunk nem lesz a pusztába való kiáltás; pedig az lett . . . Remélhettük joggal, hogy az általunk feltárt visszasságok orvosoltatnak; de hiába! a kiket illet a fülüket se mozgatták. Csak legutóbbi két számunkból láthatta ország-világ az egyesnek nyújtott jogtalan, igazságtalan és törvénytelen előnyt szembehelyezve az összesség érdekeinek, igazainak flagrants arculesapásával.

Im, elfogyott türelmünk. Van mód rá, hogy nemes küzdelmünket a dohánygyedáruság és dohánygyárosok érdekében hatásossá tegyük. Ezeket az eszközöket ezentúl nagy céljaink érdekében felhasználjuk.

A szövetségről.

A dohánygyárosok orsz. szövetsége, mely, mint neve is mutatja hivatva van a dohánygyárosok érdekeit védeni, most, közel két évi fennállása után megint ama stadiumba került, melyet Shakespeare oly szépen irt körül s ez „a lét, vagy nem lét“ kérdése. Ki kell persze jelentenünk hogy eddigelé még a szövetség feloszlatajáról szó sem volt, de kötelességünknek tartjuk kijelenteni a dohánygyárosok ama részének, mely tagja a szövetségnek, hogy az eddigi módon a szövetséget fenntartani lehetetlen.

A künnlívők egykedvúsége, a szövetségi tagok indolentiája valamint a vezetőség mérsekelt energiája lehetetlené teszik a továbbfejlődést. Itt most két eset lehetséges, az egyik,

hogy a künnlévők tömörülten belépnek és így támogatják a vezetőséget, mely ilyenmódon dolgozni képes, a másik eset, hogy a szövetség belátja gyöngeségét s azt, hogy nincs kedve ezt a tétlenséget tovább nézni, feloszlik. A további fenntartás mellett szól a tagok szép száma, továbbá egyesek igazán meleg érdeklődése valamint, s ezt kellett volna előre bocsátanunk, azon körülmény, mely szerint a dohánynagyárusok léte, létjogosultságának eismerése tisztán ettől a szövetségtől függ.

Tíz éven át dolgoztunk azon, hogy ez a szövetség, melyet a nagyárusok léte érdekében oly kiváló fontosnak tartottunk, létesüljön, mert, ezt most már nem titkolhatjuk, a nagyárusokat az a veszély fenyegeti, hogy ezen közvetítési üzletág állam és dohányárus között teljesen meg fog szünni. S vajjon miért is titkoljuk: bizonyos körökben nem igen kedvelik a dohánynagyárust. Ismerjük az okokat, de egyelőre nem beszélünk erről. Kijelentésünk azonban tény, még pedig bebizonyítható tény.

Beláthatja tehát bárki is, hogy a szövetség megalapítása szükséges volt.

Két év óta létezik tehát, ez a szövetség mely nehézteléseit, kéréseit, mint testület oltár a parlament elé is viheti.

E helyett, mit látunk azonban? azt, hogy a künnlévők egyrésze azok, a kik hatalmas protekció utjain kapták a nagytőzsdét, eme nagy protektorokban bizakodva, azt hiszik, hogy ezek örökké élnek és minden jogtalanságot egy szavukkal meg is szüntetnek, vagy pedig egy másik rész az, a mely tisztára tőkebefektetésnek tekinti üzletét, nem pedig kereskedelmi ágnak, a mely nagy munka után tisztességes megélhetést is kíván. Látunk a vidéken olyanokat, a kik nehéz napi munkájuk után igazán csak pár garast keresnek, melyből élni lehetetlen s így a szövetségbe be sem lépnek.

Látjuk mindezt s elkeseredve kérjük: hát lehetséges ily körülmények között, a szövetség fenntartása? Van olyan is, a ki nagy szerénységében néhány fillérnyi hasznával meg van elégedve s nem kíván semmit, legkevésbé a szövetségbe belépni. Helyes! De vajjon ezek az urak biztosak abban is, hogy ez örökké így marad! S csak akkor gondolnak majd helyzetük megjavítására, a mikor már késő

lesz? Nekünk teljesen mindegy, hogy vajjon a nagyárusok érdekeiket megvédik, vagy nem, hisz mi az elárusítás és az elárusítandó anyag, a dohány produktum érdekében működünk, mi a magunk részéről megtettünk mindent, sőt még áldozatokat is hoztunk az ügy érdekében. Ha azonban munkánk meddő volt, akkor, úgy hisszük, a nagyárusok ezzel többet veszítettek, mint mi.

A szövetség még létezik, de nem halad egy lépéssel sem tovább. Gyűlések nincsenek, ezeket pedig össze kellene hívni, hogy a szövetség fenntartását megbeszéljék. A jelenlegi módon nem mehet tovább s enyhén szólva a fenntartása céltalan. Jó lesz ezt megszívlelni!

Vegyes hírek.

Duna. Ez lesz a neve az új 2 filléres cigarettának, a mely hosszú szopókás és kisebb dohánytesttel igen tetszetős alaku lesz. Ugy hisszük ez a szivarka nem fog ártani sem a Sport, sem pedig a Jenidg: cigarettának.

Bagó. Az ország több részén már kívánalmak hangzanak fel aziránt, hogy a dohány jövedék bagódohányt is készítsen, a szegényeb munkás néposztály ama részének, a mely a költséges pipázásnak vagy szivarozásnak nem hódolhat. Csodálatos az osztrák dohány-jövedék már régóta készít «kautabak»-ot.

Osztrák szivarelárusítás Oroszországban. A mint értesülünk az osztrák jövedék több orosz városban dohányárudát nyit. Ugy gondoljuk, hogy ez ama tapasztalaton alapul, mely szerint az osztrák jövedék igen sok szivart exportál Oroszországba, a hol pedig leginkább cigarettát szívnak.

A magyar dohánynagyárusok országos Szövetsége.

Hivatalos rész.

A magyar dohánynagyárusok országos Szövetsége 1905. évi június hó 11-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor a Drechsler-fél: vendéglő külön termében *Igazgatósági ülést* tart.

Napirend:

1. Elnöki jelentések: a) a ládak ügyében hozott végzés kihirdetésére,
- b) a kövezeti vám ügyében hozott határozat felolvasása,
- c) a Szövetség jelentései a dohány-gyártmányokról,

déseibe, hogy nélküle azok nem teljesek — különben pedig a visszavétel beszüntetése igazságtalanság állampolgárokkal szemben“. Ez ott ma is a vélemény és ez nem is lesz ott másképp soha; ezt határozottan tudom legkompetensebb forrásból. No és hát ök is csak konyitanak a dohánymonopoliumhoz?

A fenti lefuvás nem használt. Nálunk életbelépett az igazságtalan intézkedés és hogy nemcsak hallgatólag tünni, hanem egyelőre kifejezetten fenntartani kívánják, arra példa az a maga kezdetleges okoskodásával kőkorszakbeli végzés, melyet csak az imént főztek ki.

Nézzük, hogy áll ez a ládakérdés a többi államokban, melyek dohánygyedárusággal bírnak?

Ausztriáról im szóltunk. Franciaországban hasonló a helyzet, mint Ausztriában; ott különben is biztos és jó üzlet minden bureaux du tabac. Így van ez a Pirenäi félszigeten is. Olaszországban minden dohánygyáros a saját ládáiban szállítja az árut. Többi európai állam pedig az Ausztriával hasonló intézkedéssel bír. Még a Balkán államoké se „balkánok“ anyira, mint a mi egyedáruságunk.

A miénkkel hasonló intézkedésre egyes bátor utazók csak a zulukaffereknél, patagonoknál és sosonoknál találtak. Ugy látszik, mi ezektől vettük át; számos dohánygyedárusági gyakorlatunkat azonban bátran átvehetik tőlünk az említett kulturnépek:

Érdekes, hogy a mikor az a ládaukáz kibocsátatott, akkor az addig saját kezelésben gyártott ládák gyártása vállalkozókra bízott. Ez is egyedül álló intézkedés, mely egyrészt anyagi kára az államnak, másrészt a dohánygyárosokkal szemben újabb igazságtalanságokat statuált: t. i. az osztályozás ma önkényesen, igazságtalanul történik. Máshol az ilyen botrány ki van zárva. Vajjon ezt se lehet orvosolni, jó urak?

Az a humanizmus, mely az egész osztrák dohánygyedáruságot áthatja, egyenlően javára van trafikosnak és gyári munkásnak. Utóbbiak helyzete hasonlíthatatlanul jobb a mieinkénél. Jobb fizetés, olcsó nép-konyha a gyárban, rövidebb munka.

Ennyit mutatóba. Ha nem elég, szolgálhatok még. De ennyiből is kiviláglik az a szégyenletes kontraszt, mely az osztrák dohánygyedáruság humanizmusát és vele magas koncepcióját a miénk kisszerű zsugoriságával, kapzsiságával, mely nemcsak az állam munkásai nyomorára, de az állambháztartás kárára is vezet, sajnosan állítja szembe. Feltűnik ama tátongó űr, mely az igazságosságot a mi egyedáruságunktól elválasztja.

Hosszú évek során át nem szüntünk meg hangoztatni a mi dohánygyedáruságunk ezer anomáliáját, hibáját, igazságtalanságát, barbarizmusát. E mellett a legmesszebben jóakarattal vezetett, elismertük mindig dohányjövedékünk személyi és anyagi kiválóságait. De azt reméltük joggal, hogy szavunk nem lesz a pusztába való kiáltás; pedig az lett... Remélhettük joggal, hogy az általunk feltárt visszasságok orvosoltatnak; de hiába! a kiket illet a fülüket se mozgatták. Csak legutóbbi két számunkból láthatta ország-világ az egyesnek nyújtott jogtalan, igazságtalan és törvénytelen előnyt szembehelyezve az összesség érdekeinek, igazainak flagrans arculesapásával.

Im, elfogyott türelmünk. Van mód rá, hogy nemes küzdelmünket a dohánygyedáruság és dohánygyárosok érdekében hatásossá tegyük. Ezeket az eszközöket ezentúl nagy céljaink érdekében felhasználjuk.

A szövetségről.

A dohánygyárosok orsz. szövetsége, mely, mint neve is mutatja hivatva van a dohánygyárosok érdekeit védeni, most, közel két évi fennállása után megint ama stadiumba került, melyet Shakespeare oly szépen irt körül s ez „a lét, vagy nem lét“ kérdése. Ki kell persze jelentenünk hogy eddigelé még a szövetség feloszlatajáról szó sem volt, de köteleseágünknek tartjuk kijelenteni a dohánygyárosok ama részének, mely tagja a szövetségnek, hogy az eddigi módon a szövetséget fenntartani lehetetlen.

A künnlévők egykedvűsége, a szövetségi tagok indolentiája valamint a vezetőség mérsékelt energiája lehetetlené teszik a továbbfejlődést. Itt most két eset lehetséges, az egyik,

hogy a künnlévők tömörülten belépnek és így támogatják a vezetőséget, mely ilyenmódon dolgozni képes, a másik eset, hogy a szövetség belátja gyöngeségét s azt, hogy nincs kedve ezt a tétlenséget tovább nézni, feloszlik. A további fenntartás mellett szól a tagok szép száma, továbbá egyesek igazán meleg érdeklődése valamint, s ezt kellett volna előre bocsátanunk, azon körülmény, mely szerint a dohánynagyárusok léte, létjogosultságának ismerése tisztán ettől a szövetségtől függ.

Tíz éven át dolgoztunk azon, hogy ez a szövetség, melyet a nagyárusok léte érdekében oly kiváló fontosnak tartottunk, létesüljön, mert, ezt most már nem titkolhatjuk, a nagyárusokat az a veszély fenyegeti, hogy ezen közvetítési üzletág állam és dohányárus között teljesen meg fog szünni. S vajjon miért is titkoljuk: bizonyos körökben nem igen kedvelik a dohánynagyárust. Ismerjük az okokat, de egyelőre nem beszélünk erről. Kijelentésünk azonban tény, még pedig bebizonyítható tény.

Beláthatja tehát bárki is, hogy a szövetség megalapítása szükséges volt.

Két év óta létezik tehát, ez a szövetség mely nehézteléseit, kéréseit, mint testület oltár a parlament elé is viheti.

E helyett, mit látunk azonban? azt, hogy a künnlévők egyrésze azok, a kik hatalmas protekció utjain kapták a nagytőzsdét, eme nagy protektorokban bizakodva, azt hiszik, hogy ezek örökké élnek és minden jogtalanságot egy szavukkal meg is szüntetnek, vagy pedig egy másik rész az, a mely tisztára tőkebefektetésnek tekinti üzletét, nem pedig kereskedelmi ágnak, a mely nagy munka után tisztességes megélhetést is kíván. Látunk a vidéken olyanokat, a kik nehéz napi munkájuk után igazán csak pár garast keresnek, melyből élni lehetetlen s így a szövetségbe be sem lépnek.

Látjuk mindezt s elkeseredve kérjük: hát lehetséges ily körülmények között, a szövetség fenntartása? Van olyan is, a ki nagy szerénységében néhány fillérnyi hasznával meg van elégedve s nem kíván semmit, legkevésbé a szövetségbe belépni. Helyes! De vajjon ezek az urak biztosak abban is, hogy ez örökké így marad! S csak akkor gondolnak majd helyzetük megjavítására, a mikor már késő

lesz? Nekünk teljesen mindegy, hogy vajjon a nagyárusok érdekeiket megvédik, vagy nem, hisz mi az elárusítás és az elárusítandó anyag, a dohány produktum érdekében működünk, mi a magunk részéről megtettünk mindent, sőt még áldozatokat is hoztunk az ügy érdekében. Ha azonban munkánk meddő volt, akkor, úgy hisszük, a nagyárusok ezzel többet veszítettek, mint mi.

A szövetség még létezik, de nem halad egy lépéssel sem tovább. Gyűlések nincsenek, ezeket pedig össze kellene hívni, hogy a szövetség fenntartását megbeszéljék. A jelenlegi módon nem lehet tovább s enyhén szólva a fenntartása céltalan. Jó lesz ezt megszívlelni!

Vegyes hírek.

Duna. Ez lesz a neve az új 2 filléres cigarettának, a mely hosszú szopókás és kisebb dohánytesttel igen tetszetős alaku lesz. Ugy hisszük ez a szivarka nem fog ártani sem a Sport, sem pedig a Jenidő cigarettának.

Bagó. Az ország több részén már kívánalmak hangzanak fel aziránt, hogy a dohány jövedék bagódohányt is készítsen, a szegényeb munkás néposztály ama részének, a mely a költséges pipázásnak vagy szivarozásnak nem hódolhat. Csodálatos az osztrák dohány-jövedék már régóta készít «kautabak»-ot.

Osztrák szivarelárusítás Oroszországban. A mint értesülünk az osztrák jövedék több orosz városban dohányárudát nyit. Ugy gondoljuk, hogy ez ama tapasztalaton alapul, mely szerint az osztrák jövedék igen sok szivart exportál Oroszországba, a hol pedig leginkább cigarettát szívnak.

A magyar dohánynagyárusok országos Szövetsége.

Hivatalos rész.

A magyar dohánynagyárusok országos Szövetsége 1905. évi június hó 11-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor a Drechsler-fél: vendéglő külön termében *Igazgatósági ülést* tart.

Napirend:

1. Elnöki jelentések: a) a ládak ügyében hozott végzés kihirdetésére,
- b) a kövezeti vám ügyében hozott határozat felolvasása,
- c) a Szövetség jelentései a dohány-gyártmányokról,

2 A nyugtabélyegy ügyében indítandó akció.

3 a) A ládák helyesebb osztályozása ügyébeni kérelem előkészítése.

b) A sérült bélyegek visszavétele körüli nehézségek megszüntetésére irányuló akció.

4. A vasuti fuvardíjak mérséklése égyébeni emlékirat kiegészítése; ezzel kapcsolatban Weisz Márkus (Tokaj) r. tag indítványa.

5. A Szövetség szervezése megyénként; a terv megbeszélése, határozat.

6. Pénztári jelentés.

7. Új tagok felvétele. (Jelentkeztek: Haller Lajos (Fehértemplom,) Havas Géza (Székesfehérvár,) Jeszenszky János (Szirák,) özv. Kohn Jakabné (Vasvár,) Theodorovics Vazul (Temes-Kubin,) Weisz Leopold (Mező-Kászony,) Weiszburg Jakab (Dicsőszentmárton.)

8. a) A tagokhoz } intézendő körlevelek bemutatása
b) A rem tagokhoz }

9 Kérelem a magy. államvasutak Igazgatóságához a Szövetség üléseire utazó tagoknak nyújtandó kedvezményes jegyek ügyében. (Vándory Ferencz íg. tag. (Segesvár) indítványa.

10. Esetleges indítványok. (Indítványokat a Szövetség tagjai, akár írásban nyújthatnak be, akár személyesen adhatnak elő)

A Szövetség az ülésen szívesen látja, hogy az összes tagokat, mint mindazokat, kik ez alkalommal a Szövetségbe belépni óhajtanak.

M. kir. pénzügyigazgatóság Szombathelyen.

15388 szám

1905—V.

Ajánlati hirdetés.

A rohonczi dohánynagyáruda kezelésének betöltése céljából a fenti pénzügyigazgatóságnál 1905. évi június hó 14. é. n. 10 órakor írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Az írásbeli ajánlatok 1905. évi június hó 13-án déli 12 órájáig a m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél nyújtandók be.

A dohánynagyáruda 1904. évi nyers forgalma a hozzá utalt 34 dohánykísérő után 34617 korona, az avaral összekötött dohánykísérőidai 4803 K. volt Beszerzési hely a győri m. kir. dohányárú raktár.

Közelebbi adatokkal a m. kir. pénzügyőri biztosságok és m. kir. adóhivataloknál kifüggesztett hirdetmények tartalmaznak.

Szombathely, 1905. május 25. é.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

F. L. Ön komikus. Azt hiszi, hogy azért, mert valami obskurus protekció árán nagytrafikhoz jutott, most már összeheti két kezét és téllenül nézheti a világ folyását. Azt gondolja, hogy ez a protekció örökké a háta mögött áll és éjjel-nappal vigyáz rá, hogy az Ön aránytalanul nagy proviziója, más előnyeivel együtt, meg ne nyirbáltassék. Mindezek alapján természetesen arra a következtetésre jut, hogy mit önnek Hekuba! mit önnek a Szövetség! No hát elmulik minden; elmulik an ön protekciója is; elmulik a protekciós világ is. Aztán majd döngeti ön a Szövetség ajtaját. A felelet egy rugó; lesz. Ezt jól jegyezze meg magának, mert az, a ki önnek ezt feleli, biz' el nem felel. Az önhöz hasonló, az ön típusán épült (miként az elmerült orosz hajók) pasasok teszik tönkre a nagyárusok tekintélyét és indolenciáikkal más nagyárusoknak is okoznak kárt. Az ilyen semmiháziakkal maguknak a nagyárusoknak kellene végezniök. Kellett ez önnek?

B. R. Átadtuk a Szövetségnek.

L. F. a) Adja be. b) Utána nézünk. c) Köszönjük a szíves figyelmétet. Üdv!

R. G. B. Némi változtatással meg fog jelenni; eszméi helyesek és propagálást érdemelnek. Üdv!

F. D. S. 1. Nem szolgálhatunk. 2. Áttettük a Szövetséghez. 3. Örvendünk, hogy belép, már rég meg kellett volna tennie.

F. J. Nem tehet ellene semmit sem. Legfeljebb becsületsértést perelhet; de jobb a dolgot elsimitani.

R. N. A szövetségnek jelenleg 170 tagja van. Okosan teszi, hogy belép. Üdvözlét!

„BOURBON“

szivarkahüvelyk, az egyedüli hüvelyk, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajátos következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárok tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyk elárúsításával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyket, a melyek az inreális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító u. m. **Hirsch Jakab budapesti,** továbbá az **aradi, miskolczi, brassói, segesvári, kassai, kolozvári, szabadkai, prágai, brünni, olműci, linzi, innsbrucki stb. különlegességi árudák.** Elster és Topf lemergi cég kívánatra szívesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS.)

INHALT: Der Verband. Vermischte Nachrichten.

Der Verband.

Nach nahezu zweijährigem Bestande jener Institution, die wir lediglich im Interesse des Grossverschleisserstandes, mit vieler Mühe geschaffen, stehen wir nun abermals vor der Frage des „Seins“ oder „Nichtseins“ desselben. Allerdings müssen wir diesen Ausspruch damit ergänzen, dass bisher von einer Auflösung des Verbandes keine Rede war; allein, wir sind es sämmtlichen Grossverschleissern des Landes namentlich aber den zahlreichen Verbandmitgliedern schuldig, ihnen ernstlich nahezulegen, dass in der bisherigen Weise den Verband fortzuführen eine Sache der Unmöglichkeit ist.

Gleichgiltigkeit von Seite der noch drausstehenden Grossverschleisser, Indolenz von Seite der Verbandmitglieder, mässiges Zuschauen von Seite der Verwaltung desselben, verhindern das Emporblühen des Verbandes, welches allgemein zu Anfange desselben als Ziel gegolten hatte.

Unter solchen Umständen gibt es nur zwei einzuschlagende Wege. Entweder die Grossverschleisser welche bisher eine zuwartende Stellung eingenommen und die Alles von der Leitung desselben erwartet haben, rafften sich auf und gehen mit Eifer daran das begonnene Werk fortzusetzen, zu kräftigen und auszugestalten, oder aber der Verband löst sich auf. Für den Fortbestand und das Aufblühen des Verbandes, das ganz sicher zu erreichen ist, spricht erstens seine ansehnliche Mitgliederzahl, zweitens das grosse Interesse, welches ihn viele seiner Mitglieder widmen und mit Recht zuschreiben, drittens — oder besser gesagt erstens — dass die Existenz des Tabakgrossverschleisses von dem Verbands abhängig ist, ja vielleicht sogar der Beruf desselben überhaupt.

Zehn Jahre lang haben wir unablässig und unverdrossen daran gearbeitet, den Ver-

band, den wir behufs Erhaltung des Grossverschleissbetriebes für dringend nothwendig halten, ins Leben zu rufen. Denn am Ende, wir können es nicht mehr unterlassen es auszusprechen, dass dem Tabakgrossverschleisser die Gefahr droht, dass er überhaupt verschwinde. Und warum sollen wir es verschweigen? Man ist in gewissen Kreisen dem Grossverschleisse wie auch den Grossverschleissern gar nicht hold. Die Ursache dessen kennen wir recht gut und man wird es uns verzeihen, wenn wir vorläufig dieselben nicht nennen: Unsere Behauptung jedoch ist Thatsache und nachweisbar.

Man wird daher zugeben, dass die Begründung des Verbandes eine dringende, heilsame und überaus nothwendige Sache war. Wir haben sie zu Stande gebracht und seit zwei Jahren besteht ein auf juridischer Grundlage aufgebaute Verband, dem es sogar gestattet ist, wenn nothwendig, selbst im Parlament seine Beschwerden für die Gesamtheit anzubringen. Aber, anstatt das weise zu erkennen, was sehen wir? Ein Theil solcher Grossverschleisser welche ausserhalb des Verbandes stehen und die da vermeinen, dass die Protektoren welche ihnen die Grossverschleiss Lizenz verschafft hat, ewig leben und ewig protegiren werden, und die des Ferneren annehmen, dass sie mit Hilfe dieser Protektoren sich auch jeder Ungerechtigkeit werden erwehren können; oder wir sehen solche Grossverschleisser welche ihren Grossverschleiss als Kapitalsanlage betrachten und nicht als einen mühevollen Handel, der entsprechend entlohnt werden muss; oder wir sehen den grössten Theil jener Provinz Grossverschleisser, die vom frühen Morgen bis zum späten Abend emsig schaffen und selber fleissig die Hände rühren und deren Arbeitslohn die primitivsten Lebensbedürfnisse nicht zu decken vermag und die daher nicht im Stande sind dem Verbands wesentlich nützlich zu sein.

Das Alles sehen wir und fragen uns daher wie soll an ein Prosperiren des Verbandes gedacht werden, wenn diese Verhältnisse andauern? Der kleine, sehr geringe Theil jener Grosstrafikanten, die bei ihrem Geschäfte etwas verdienen, vermeint es nicht nothwendig zu haben einem Verbande zu seiner Lebensfähigkeit zu verhelfen, weil er in allzugrosser Bescheidenheit genügend bezahlt zu sein glaubt. Nun gut! Aber sind den diese Herren dessen so sicher, dass es immer so bleiben wird? Und wollen sie erst dann an die Verbesserung ihrer Lage denken, wenn man ihnen den Brodkorb höher hängen wird?

Was uns betrifft, uns kann es ja einerlei sein, ob die Grossverschleisser ihre Interessen wahrzunehmen wünschen, oder nicht. Denn am Ende sind wir ja für den Verschleiss der Tabakprodukte und der Verschleisser überhaupt da. Wir haben gethan, was wir vermochten und dabei auch solche Opfer gebracht, die uns der Verband niemals zu lohnen im Stande sein wird. Sollte unser mühevolleres Arbeiten der Kampf den wir gefochten, das unverdrossene zähe Aushalten an der Sache, vergebens gewesen sein, nun denn, die Grossverschleisser würden dabei jedenfalls mehr verlieren als wir.

Heute existirt der Verband, und die Aufgabe, der er sich unterzogen, schreitet mit keinem Schritte vorwärts. Es werden keine Sitzungen abgehalten, ja nicht einmal die Abhaltung einer Generalversammlung ist in Sicht. Und gerade diese müsste doch schleunigst einberufen werden, damit endlich über das Schicksal des Verbandes entschieden werde. In der bisherigen Weise kann und darf es nicht fortgehen. Wenn nicht anders, muss die Leitung des Verbandes, wenn er bestehen soll bezahlten Personen überlassen werden, die arbeiten müssen, denn das Bestehen des Verbandes in der bisherigen Weise, ist gelinde gesagt — nicht zu empfehlen.

Wie wir bei Schluss dieses Blattes vernehmen, soll in einigen Tagen eine Direktions-sitzung einberufen werden, welche über verschiedene Gegenstände verhandelt wird. Wir, für unseren Theil wurden als vornehmste Frage die zur Besprächung gelangt, die Frage der Existenz des Verbandes, zur Berathung empfohlen.

Vermischte Nachrichten.

Zum Schutz gegen räuberischen Überfall Stets hat der Tabakladen, oder, wie es bei uns heisst die Tabaktrafik, das diebische oder räuberische Gesindel verlockt, sich denselben zum Gegenstand seiner Gelüste auszuwählen; ganz besonders aber in den letzten Jahren, waren diese Geschäftslokalitäten sowohl bei uns, wie in Oesterreich, häufig auch in Deutschland der Schauplatz räuberischer Überfälle. Und das ist kein Wunder, wenn man bedenkt, dass in diesen Geschäftsläden vorerst jene Beute auf die es abgesehen wird, nämlich Baargeld, stets zu finden ist, ferner, dass dasselbe leicht, ohne jegliche Schwierigkeiten erfasst werden kann, ausserdem aber, in den meisten solcher kleiner Geschäftslokalitäten, die Bedienung von einer einzigen Person versehen wird. Wer die überall vorkommenden Fälle solcher Art registriert der wird finden, dass fast überall der gleiche Vorgang von Seite der Strolche beobachtet wird. In dem leicht und für jeden zugänglichen Geschäftsladen, wo zudem der Kunde, wenn er Lust hat, sich auch länger aufzuhalten vermag, wie es nöthig wäre, hat natürlich der angreifende Räuber, alle Vortheile für sich, während der Angegriffene im günstigsten Falle, im entscheidenden Momente erschreckt und verblüfft werden kann. Ein Schlag genügt oft, um den Angegriffenen für Minuten in eine Art Betäubung zu versetzen. Gegen solche räuberischen Anfälle gibt es nur ein einziges Mittel und das besteht darin, man bleibe im Geschäftsladen niemals allein. Selbst die Anwesenheit eines Kindes genügt schon minder verwegene Leute abzuhalten ihre Absichten auszuführen. Wo sich an den Laden die Wohnung anschliesst, dort genügt das Anbringen einer elektrischen Schnur die mit den Nebenräumen augenblicklich correspondiren kann. Wenn irgendwo Vorsicht geboten ist, so ist dies hier der Fall.

Verdorbene Tabake und Cigaretten, Seit neuerer Zeit häufen sich die Fälle, dass Tabake und Zigaretten, welche auf den Transport aus den Fabriken in die Tabak-Magazine nass geworden, in unbrauchbaren Zustände in den Verschleiss gelangen. Da uns diesbezüglich sehr viele Klagen zukommen, machen wir die Grossverschleisser darauf aufmerksam dass der Umtausch solcher Waaren, den Tabak Magazine mittelst Verordnung zur Pflicht gemacht ist, weshalb auch sie verpflichtet sind, dem Kleinverschleisser diese schimmeligen Tabake, wenn sie sofort zurückgebracht werden, umzutauschen.

Nachdem, wie wir hören manche Beamte der Tabak-Magazine in der Provinz sich auf eine ganz alte Verordnung berufen, welche die Anforderung an den Empfänger solcher Waaren stellt, eine Anzeige bei dem Commissariate zu machen, machen wir diese Beamte auf die in Rede stehende Vorschrift aufmerksam, die vielleicht von vielen Beamten gänzlich gekannt sein dürfte, wie so viele Vorschriften

die bloß auf dem Papier stehen. Unseres Wissens nach besitzt Herr Oberfinanzrath *Ant Berkes*, sämtliche auf das Verschleisswesen Bezug habenden Vorschriften, daher auch diese. Wer die Verordnung nicht kennen sollte, kann sich daher von dem Inhalte desselben überzeugen.

Österreichische Zigarrenhandlungen in Russland. Wie wir vernehmen, beabsichtigt die österreichische Tabak-Regie, in den Hauptstädten des russischen Reiches Tabak und Zigarrenhandlungen zu errichten. Dieses Wagnis muss wahrscheinlich auf Grund einer jahrelangen Beobachtung des dortigen geschäftsbetriebes unternommen werden, zumal auch in Russland heutigen Tages die Zigarette die Zigarre verdrängt und die Zigarette bekäntlich in Russland ohnehin zu Hause ist.

Gleichwohl scheint die österreichische Tabak-Regie das Geschäft in Russland in ausgebreiteter Weise einführen zu wollen, was darauf schliessen lässt, dass ihr dort bereits ein bedeutender Absatz in Aussicht steht.

An die verehrlichen Tabak Fabriken

Seit einiger Zeit kommen aus manchen Tabakfabriken die Zigarrenkistchen oder Zigarrenpackette in einem sehr schlechten Zustande an. Die Zigarrenkistchen sind offen, die Pakette zerrissen, oder zumindest äusserlich beschädigt. Schuld daran sind die Packkisten, welche häufig um vieles breiter, länger und tiefer sind, als die darin enthaltenen Zigarren, Tabak oder Zigaretten bedürfen. Wir glauben, dass die Lieferanten der Kisten dazu verhalten werden müssten, die Kisten genau nach der vorgeschriebenen Dimension zu liefern und zwar für jede Fabrik separat, da bekäntlich die Zigarren und Pakette in Hinsicht ihrer Formen ebenfalls ganz ungleich geliefert werden.

»**Duna**« Unter diesem Titel gelangen demnächst die neuen 2 Heller Zigaretten in den Verschleiss. Dieselben sind mit langem Mundbiss versehen, werden also weder der Jenigde noch der Sport Zigarette wesentlich schaden.

Die neuesten Schmuglertricks. Aus Frankreich wird berichtet: Die Französischen Zollbeamten machen grosse Anstrengungen, um eine Schmuglerorganisation zu sprengen, die an der belgischen Grenze einen einträglichen und stets wachsenden Handel mit Schmuglerwaren betreibt. In den letzten beiden Wochen haben die französische Zollbehörden mehrmals Glück gehabt. Sie beschlagnahmten u. a. ein belgisches Fischerboot in der Strasse von Dover. Das Schiff führte Tabak im Werte von 20,000 Mk. Die Ladung wurde konfisziert, auf das Schiff Beschlagnahme gelegt, und die Besitzer mussten 20,500 Mk. Strafe zahlen. Aber die Schmugler verfallen auf immer neue Tricks, dem Spürsinn der Zollbeamten ein Schnippen zu schlagen.

So verkleidete sich jüngst ein Mann als Priester. Er begab sich täglich von einer belgischen Grenzstadt nach Frankreich und verbarg grosse Mengen Tabaks unter seiner Soutane. Nach Belgien kehrte er dann nicht als würdevoller Priester, sondern als sehr mageres, abgezehrtcs Individuum zurück. Nachdem dieser angebliche Priester ertappt war, warf man einen Verdacht auf mehrere Nonnen, die täglich über die Grenze nach Frankreich gingen. Eine sorgfältige Untersuchung ergab dann auch, dass vier der angeblichen Nonnen Schmugler waren, die viele Pfund Tabak und Cigarren unter ihren schweren schwarzen Röcken verborgen hatten. Nun fiel der Verdacht auf die Lokomotivführer, Heizer und Schaffner der Züge, die zwischen Brüssel und Paris verkehrten, und mehrere Tage lang wurde jeder Zug sorgfältig durchsucht, und unter den Kohlen auf den Tendern fanden sich in der Tat Hunderte von Pfund Tabak vor. Die Kissen eines Wagens waren mit Tabak ausgestopft. Ein Reisender, der regelmässig die Strecke befuhr, war mit Schmuglerwaren beladen. Ein Kranker, der auf Luftkissen ruhte, war gar kein Kranker, und die Kissen enthielten statt der Luft Tabak. Ein Sarg, der die Leiche eines in Belgien verstorbenen Franzosen bergen sollte, der zur Beisetzung in die Heimat gebracht wurde, zeigte bei seiner Durchsuchung, dass er ganz mit Cigarren angefüllt war. Vor drei Tagen wurde ein Bauer angehalten, der mit einer Ladung Gemüse und einem alten Verwandten über die Grenze fuhr. Der Verwandte war eine mit Tabak ausgestopfte Puppe (?) und aus den Kohlköpfen war das Innere ausgeschnitten und durch Tabak ersetzt worden.

Die Tabakkultur Griechenlands, welche vor 10—15 Jahren den heimischen Bedarf kaum decken konnte, ist heute zur Wohltäterin ganzer Provinzen geworden, deren wirtschaftlichen Aufschwung sie begründete. Der Tabakexport Griechenlands nach dem Auslande, namentlich Aegypten, beläuft sich auf etwa fünf bis sechs Millionen Mark jährlich.

Ueber den Abschluss der portugiesischen Tabaksanleihe wird mitgetheilt: Die portugiesische Regierung hat mit einem Konsortium, bestehend aus den Firmen Baring Brothers, London, dem Comptoir d'Escompte, der Banque de Paris et des Pays bas zu Paris und dem Hause Henry Barnay & Co. zu Lissabon einen Kontrakt bezüglich der Verlängerung des Tabakmonopols bis zum Jahre 1926 abgeschlossen. Es handelt sich um eine 4%-ige festverzinsliche Obligationsanleihe in Höhe von 350 Millionen Francs. Die Garantie für diese Summe hat ein Syndikat übernommen, dem ausser den Unterzeichnern des Vertrages mit der portugiesischen Regierung noch der Crédit Lyonnais, die Société générale, die Deutsche Bank, die Darmstädter Bank, die Dresdner Bank, die Vereinsbank in Hamburg, die Effekten- und Wechselbank und das Bankhaus Jakob S. H. Stern in Frankfurt a. M. angehören.

A legjobb gyúfa a legolcsóbb!!

Kétségtelenül ilyen a következő, mindenütt jól ismert fajta:

Biztonsági gyújtó:

Honvédszobor gyújtó
Millenium
Népgyufa
Buzbrothers (svédgyufa
karddal)

Krokodil gyufa
Eiffel torony gyufa
Telegráf

Szalony gyújtó:

Millenium gyújtó
Népgyufa
Germán gyufa
Krokodil
Pearlmatches.

Ezen fajok, kitűnő minőségüknél fogva, több világkiállításon nyertek díjakat, legutóbb Párisban 1900-ban, Grand Prix-t és arany érmet. (Pojatzi cég.)

Raktárak Budapesten:

DARVAS S. ÉS TÁRSA

V., Hold-utca 9.

LOTTER ÁGOST

VI., Kemnitzer-utca 10.

Feltűnő újdonság.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a
dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat

Legjobb valódi francia
szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár:

Goldzieher Gézánál

Budapest, V., Báthory-utca 7. szám.